Εισαγωγή στη Λογιστική και στο Λογιστικό Δίκαιο

29.9.2026

Στοιχεία επικοινωνίας

- eClass: https://eclass.uoa.gr/courses/LAW1107/
- E-mail: a.tsourouflis@law.uoa.gr

Πρόγραμμα παραδόσεων

Ημερομηνία	*Αντικείμενο*
29 Σεπ 2026	Εισαγωγή στη Λογιστική και στο Λογιστικό Δίκαιο
6 Οκτ 2026	Εισαγωγή στη Λογιστική και στο Λογιστικό Δίκαιο
13 Οκτ 2026	Εισαγωγή στη Λογιστική και στο Λογιστικό Δίκαιο
20 Οκτ 2026	Σύστημα λογιστικής (απλογραφικό-διπλογραφικό, λογαριασμοί)
27 Οκτ 2026	Σύστημα λογιστικής (απλογραφικό-διπλογραφικό, λογαριασμοί)
18 Νοε 2026	Λογιστικά αρχεία
3 Νοε 2026	Λογιστικά αρχεία
10 Νοε 2026	Λογιστικά στοιχεία
24 Νοε 2026	Λογιστικά στοιχεία
1 Δεκ 2026	Χρηματοοικονομικές καταστάσεις
8 Δεκ 2026	ΔΠΧΑ/ΔΠΧΠ
15 Δεκ 2026	Παραβάσεις, κυρώσεις, νομολογία
22 Δεκ 2026	MyDATA

Βιβλιογραφία

- Σταματόπουλος κ.λπ., Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, Ανάλυση-Ερμηνεία, 2η έκδ., 2021, Εκδ. Forin Σταματόπουλος
- Σγουρινάκης κ.λπ., Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, 3η έκδ. 2018, Νομική Βιβλιοθήκη
- Κορομηλάς/Τσιαουσίδου, Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, 2020, Εκδ. Tax Advisors
- Φάκος, Λογιστική βάσει Ε.Λ.Π., 2016, Εκδ. Prosvasis
- Περάκης κ.ά., Το δίκαιο της λογιστικής, 2017, Εκδ. Νομική Βιβλίοθήκη

Λογιστική

- Έννοια: Λογιστική είναι η επιστήμη που εντοπίζει, καταχωρεί, επεξεργάζεται και παρουσιάζει τα οικονομικά γεγονότα μιας επιχείρησης, με σκοπό την παροχή πληροφοριών σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- Επιστημονική κατάταξη
  - Κλάδος της οικονομικής επιστήμης
  - Σχέσεις με
    - Στατιστική επιστήμη
    - Μαθηματική επιστήμη
    - Νομική επιστήμη
- Ορολογία
  - Λογιστική = Accounting, όχι Logistics
  - Λογιστικοποίηση συναλλαγής: εισαγωγή των δεδομένων της συναλλαγής στο τηρούμενο λογιστικό σύστημα

Λογιστική

- Σκοποί λογιστικού συστήματος
  - Οικονομικοί
    - Παρακολούθηση της οικονομικής δραστηριότητας
    - Αποτελεσματική διαχείριση της επιχείρησης
  - Εταιρικού δικαίου
    - Προστασία μετόχων
    - Προστασία τρίτων
  - Φορολογικοί
    - Εκπλήρωση φορολογικών υποχρεώσεων
    - Διασφάλιση φορολογικών εσόδων

Λογιστική

- Ιστορική αναδρομή
  - Καταγραφή οικονομικών δεδομένων από την αρχαιότητα
  - 1494: Εφεύρεση του διπλογραφικού συστήματος
    - Luca Pacioli: «Summa de arithmetica, Geometrica, Proportioni e Proportionalita»
  - 18ος-20ος αιώνας: Ανάπτυξη του εμπορίου και της λογιστικής επιστήμης
  - 20ος αιώνας
    - Διεθνοποίηση της λογιστικής
    - Μηχανογράφηση
  - 1968 και επ.: Εταιρικές και λογιστικές Οδηγίες ΕΕ
    - Λογιστικές Οδηγίες: 78/660/ΕΟΚ, 83/349/ΕΟΚ, 2013/34/ΕΕ
  - 1973: Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) - Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ)

Λογιστική

- Απλογραφικό σύστημα (single-entry bookkeeping)
  - Καταγραφή των ταμειακών κινήσεων της επιχείρησης (έσοδα - έξοδα)
- Διπλογραφικό σύστημα (double-entry bookkeeping)
  - Τήρηση διαφόρων λογαριασμών
  - Καταχώριση κάθε λογιστικού γεγονότος ταυτόχρονα σε τουλάχιστον δύο λογαριασμούς (χρέωση – πίστωση)

Λογιστική

- Εταιρικά βιβλία
  - Λογιστικά βιβλία (με βάση τη λογιστική επιστήμη)
  - Βιβλία εταιρικού δικαίου
  - Φορολογικά βιβλία
    - Ελλάδα: το φορολογικό δίκαιο κάλυψε τα κενά του εμπορικού δικαίου
- Λογιστικό Σχέδιο
  - Τυποποιημένη διάρθρωση λογαριασμών
  - Γενικό (Εθνικό) – Κλαδικά
- Φορολογικά παραστατικά
  - Στοιχεία συναλλαγής/διακίνησης
  - Δεν έχουν συστατικό χαρακτήρα/αποδεικτική ισχύ
  - Σκοποί
    - Δικαιολογητικά λογιστικής εγγραφής
    - Διασταύρωση

Λογιστικό δίκαιο

- Το σύνολο των διατάξεων που ρυθμίζουν τη λογιστική παρακολούθηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Θεωρείται κλάδος του Εμπορικού Δικαίου
- Περιέχει διατάξεις
  - του Εμπορικού Δικαίου
  - του Φορολογικού Δικαίου
- Δεν περιλαμβάνει τους κανόνες της Λογιστικής στο μέτρο που οι κανόνες αυτοί δεν έχουν θετικοποιηθεί στο δίκαιο ή δεν έχουν εξελιχθεί σε έθιμο

Σχέση λογιστικής και φορολογίας

- Λογιστική βάση: τα αποτελέσματα όπως προκύπτουν από τα τηρούμενα λογιστικά βιβλία
- Φορολογική βάση: τα αποτελέσματα όπως προκύπτουν σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία
- Καθορισμός φορολογικής βάσης
  - Ιδανικό: ταύτιση λογιστικής και φορολογικής βάσης
  - Κανόνας: η λογιστική καθορίζει τη φορολογική βάση
  - Πράξη: η λογιστική καθορίζεται και από τη φορολογική βάση
- Διαφοροποίηση των φορολογικών από τα λογιστικά αποτελέσματα
  - Από την επιχείρηση με τις φορολογικές δηλώσεις: φορολογική αναμόρφωση
  - Από τη Φορολ. Διοίκηση με τον φορολογικό έλεγχο: λογιστικές διαφορές

Σχέση λογιστικής και φορολογίας

- Συμφωνία Λογιστικής-Φορολογικής Βάσης: παρακολουθείται
  - ΔΛΠ/ΔΠΧΑ: Προβλέπεται Πίνακας Συμφωνίας Λογιστικής-Φορολογικής Βάσης
  - ΕΛΠ: Το λογιστικό σύστημα οφείλει να παρακολουθεί και τις δύο βάσεις (§ 3 παρ. 5 ΕΛΠ)

Σχέση λογιστικής και φορολογίας

- Παράδειγμα:
  - Εταιρεία αποκτά μηχάνημα αξίας 50.000,00 €
  - Ωφέλιμη ζωή 5 έτη
  - Φορολογικός συντελεστής απόσβεσης 10% (άρθρο 24 ΚΦΕ)

Σχέση λογιστικής και φορολογίας

ΛΟΓ. 66.05	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΒΑΣΗ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΒΑΣΗ	ΔΙΑΦΟΡΑ
ΕΤΟΣ 20Χ0	10.000,00	5.000,00	5.000,00
ΕΤΟΣ 20Χ1	10.000,00	5.000,00	5.000,00
ΕΤΟΣ 20Χ2	10.000,00	5.000,00	5.000,00
ΕΤΟΣ 20Χ3	10.000,00	5.000,00	5.000,00
ΕΤΟΣ 20Χ4	10.000,00	5.000,00	5.000,00
ΕΤΟΣ 20Χ5	-	5.000,00	- 5.000,00
ΕΤΟΣ 20Χ6	-	5.000,00	- 5.000,00
ΕΤΟΣ 20Χ7	-	5.000,00	- 5.000,00
ΕΤΟΣ 20Χ8	-	5.000,00	- 5.000,00
ΕΤΟΣ 20Χ9	-	5.000,00	- 5.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	**50.000,00**	**50.000,00**	

Ιστορική αναδρομή

- Εμπορικός Νόμος (Β.Δ. της 19 Απριλίου/1 Μαΐου 1835): Τμήμα 2ον περί εμπορικών βιβλίων
- Κ.Ν. 2190/1920 άρθρα 41 επ.: Βιβλία, ισολογισμός, οικονομικές καταστάσεις
- Ν.Δ. της 7ης Δεκ. 1947: Περί τηρήσεως βιβλίων υπό των επιτηδευματιών
- Α.Ν. 810/1948: Περί συγκεντρώσεως φορολογικών στοιχείων
- Β.Δ. της 7. Ιουλ. 1952: Κώδικας Φορολογικών Στοιχείων (Κ.Φ.Σ.)
- Β.Δ. της 27. Απρ. 1956: Κώδικας Φορολογικών Στοιχείων (Κ.Φ.Σ.)
- Π.Δ. 4/1968: Κώδικας Φορολογικών Στοιχείων (Κ.Φ.Σ.)
- Π.Δ. 99/1977: Κώδικας Φορολογικών Στοιχείων (Κ.Φ.Σ.)
- Π.Δ. 1123/1980: Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (ΕΛΓΣ)
- Π.Δ. 186/1992: Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.)

Ιστορική αναδρομή

- Ν. 3888/2010: Κατάργηση του ΚΒΣ από 1.1.2012
- 2011: Επιτροπή Υπουργείου – Μετάλλαξη του ΚΒΣ σε Κώδικα Απεικόνισης Συναλλαγών (ΚΑΣ), που θα ενσωματωθεί στον ΚΦΕ
- ΠΝΠ 16.12.2012: Παράταση ισχύος του ΚΒΣ μέχρι την έναρξη ισχύος του ΚΑΣ
- Ν. 4093/2012: Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (ΚΦΑΣ)
- Ν. 4308/2014: Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ)
- Ν. 4601/2019, Ν. 4646/2019: Ηλεκτρονική τιμολόγηση, ηλεκτρονική διασύνδεση με την Α.Α.Δ.Ε.
- 1 Οκτωβρίου 2020: Πιλοτική εφαρμογή MyData
- 1.10/1.11.2021: Έναρξη υποχρεωτικής εφαρμογής MyData